

ZONDAG 37

Het Godzaliglijk eedzweren

Psalm 139 : 1, 2, 14
Lezen: Matth.5 : 17. v.v
Psalm 89 : 2, 15
Psalm 143 : 1, 2
Psalm 119 : 53

Geliefden, het Woord des Heeren dat wij thans willen prediken is naar Zondag 37 van onze Heidelbergse Catechismus, de vragen 101 en 102.

Vraag 101: Maar mag men ook Godzaliglijk bij den Naam Gods een eed zweren?

Antwoord: Ja, als het de overheid van haar onderdanen, of anderszins ook de nood vordert, om trouw en waarheid daardoor te bevestigen, en dat tot Gods eer en des naasten heil; want zulk eedzweren is in Gods Woord gegrond, en daarom ook van de heiligen in het Oude en Nieuwe Testament recht gebruikt geweest.

Vraag 102: Mag men ook bij de heiligen, of bij enige andere schepselen, een eed zweren?

Antwoord: Neen; want een rechten eed zweren is God aanroepen, dat Hij, als Die alleen het hart kent, der waarheid getuigenis wil geven, en mij straffe, indien ik valselyk zweer; welke eer aan geen schepsel toebehoort.

Het gaat in deze 37ste Zondag dus over het Godzalig eedzweren; zweren dus naar de wil van God:

1. Nodig om der zonden wil
2. Tot Gods eer

Het is al dikwijls gevraagd: waarom moeten we nu apart een kerkdienst besteden aan de eed? Is dat nu wel zo belangrijk? We hebben er allemaal, althans zo oppervlakkig gezien, toch weinig mee te maken. Hoeveel mensen zijn er nu hier, die wel eens geroepen worden om een eed te zweren. Nu, ja, als je bij de politie bent of in de gemeenteraad zit, of arts bent, of als je eens een keer bij het een of ander ongeluk betrokken geweest bent en als getuige op moet treden, maar dat behoort toch tot de uitzonderingen? Is het nu wel nodig, dat we daarvoor een aparte zondag samenkomen? Zijn er nu eigenlijk

geen belangrijker dingen om over te spreken? Dan moet ik eerst dit zeggen: de tijd waarin de Catechismus opgesteld werd, was een tijd, waarin de invloed van de roomse kerk nog steeds verstrekkende gevolgen had. De opvatting van de roomse kerk was en is, dat de staat onderdanig is aan de kerk. De paus draagt twee zwaarden, dat betekent, hij is kerkelijk hoofd en hij is wereldlijk hoofd, althans dat matigt hij zichzelf aan en dat proclameert hij.

Maar door de invloed van het Evangelie is in de dagen van de reformatie het eigen terrein van de staat weer duidelijk onderscheiden van het terrein der kerk. Ik zeg niet, gescheiden, dat kan nooit, maar duidelijk onderscheiden. De kerk heeft weer haar eigen functie gekregen maar ook de staat heeft haar eigen plaats gekregen. De staat is niet langer meer een dienstmaagd van de kerk. Het geestelijk ambt dat was alles; het wereldlijk ambt, de staat, was een dienstmaagd van de kerk, het mindere. Door dat de reformatoren weer met goddelijk licht bestraald het Woord van God lazen, hebben ze weer ontdekt, dat de overheid van God gegeven is. Dat de overheid het zwaard niet tevergeefs draagt, dat die een van God geëigende taak gekregen heeft, opdat haar onderdanen een stil en gerust leven mogen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid.

En, dat de staat, het gezag dus, door God gegeven ook goddelijke autoriteit heeft. Dat de staat in de naam van God te regeren heeft en dat de onderdanen, krachtens die verhouding door God geschapen, aan de staat, dus aan de overheid eerbied en achting verschuldigd zijn. We zitten nu gelijk ook in het probleem van deze tijd, waarin men allerwegen ons wil wijs maken, dat de regering, de staat, het gezag, berust bij de macht van het volk. De staat is er zo zegt de socialist, omdat wij het willen. Als wij morgen de regering aan de kant zetten, de machten, die over ons staan, wegstemmen, dan doen we dat. Want wij, het volk, zijn soeverein. Wij regeren en de overheid, de koningin, de ministers zijn er bij de gratie van het volk. Wat toen naar de andere kant uitgehold werd, de kerk boven de staat, de staat dienstmaagd van de kerk, de kerk alles en de staat bijna niets, dat wordt nu naar de kant van de revolutie uitgehold.

Het is beide een miskennis van het gezag, dat God in deze wereld gegeven heeft. Dat gezag is er wel om der zonden wil, maar het is nochtans van God. God heeft in Zijn algemene genade, in Zijn algemene goedheid, waardoor Hij nog leven op de aarde mogelijk laat en de een niet de moordenaar wordt van de ander en de hele wereld één grote chaos wordt, overheden met autoriteit bekleed, ook al zijn het ongelovige overheden. Dat is wel verschrikkelijk als een volk ongelovige ministers heeft en een ongelovig vorstenhuis heeft. Dat zou zeer te bewenen zijn. Dat is oorzaak van diep verval. Maar, dat is de schuld van het volk.

Want de Heere zegt: Zo het volk, zo de priester. Zo het volk zo de koning (Jes.24:2). Toch, al zouden er ministers zijn, die openlijk loochenen, dat God, God is, dat het Woord van God, van God gegeven is, dan nog zijn ze met goddelijke autoriteit bekleed. De Heere zegt: Door Mij regeren de koningen

en oefenen de rechters gerechtigheid. Zolang die overheden geen bevelen opleggen, die in strijd zijn met het Woord van God moeten wij gehoorzamen. Anders geldt het: Gode meer gehoorzaam te zijn dan de mens. Maar zolang die wetten en bevelen van de overheid nog niet duidelijk in strijd zijn met het Woord van God, hebben we die overheden te aanvaarden.

Alle ziel zij de machten over hem gesteld onderdanig. Want er is geen macht of die is van God, zo schrijft Paulus aan de Romeinen. Nu is ook het eedzweren een erkenning van de macht door God gegeven. Eedzweren, dat noemt Luther de schoonste geloofs-belijdenis. Eedzweren is er niet alleen maar tot heil van de naaste, dat we in een rechtsstaat kunnen leven, dat de waarheid gehandhaafd wordt, de boze gestraft, de goede beloond, maar eedzweren is: belijdenis van Gods Naam. Dat is erkenning van Gods autoriteit, ook op het publieke erf, dus op het terrein van de staat.

In de dagen, waarin de Catechismus werd opgesteld, had men ook het zwaard des woords te hanteren naar een andere zijde. Er was ook in die dagen een groep mensen en hun getal werd steeds groter, die alle aards gezag verwierpen. Zij grepen vooruit op de hemelse heilstaat en zij wilden geen meester op de aarde. Zij vonden die hele regering met al die rechters en alles dat op de aarde met gezag bekleed was, maar een puur werelds zaakje, dat behoorde bij het rijk van de duivel. Maar zij, de dopers, de mensen van het nieuwe licht, de hemelburgers op aarde, hadden geen koning en geen rechter meer nodig. En uit dat oogpunt verwierpen ze het gezag. Uit dat oogpunt weigerden ze voor de overheid de eed te zweren. Want ze zeiden: wij zijn kinderen van God en we hebben met die hele wereldse bedoening niets meer te maken. Dit is een zeer gevaarlijke scheiding tussen natuur en genade, die ook in die dagen en nu nog wel bedekter, zijn duizenden verslaat. Mensen, die de wereld maar laten voor wat het is en die de overheid maar laten voor wat het is en die zeggen met heel die politieke beweging moet je je niet bemoeien. Zorg maar, dat je zieltje geborgen wordt en laat verder de zaak maar draaien, zoals het draait. Het gaat toch allemaal naar de ondergang.

Zo heeft de Heere ons niet geleerd. Zo wil de Heere niet, dat we leven zullen. Nee, Paulus heeft zeer nadrukkelijk gezegd, dat we ook voorbede zullen doen voor koningen en overheden en allen, die in hoogheid gezeten zijn. Zeer nadrukkelijk leert het Woord van God ons, zoals ik straks al gezegd heb, dat de overheid met goddelijk gezag bekleed is. Daarom is ook revolutie aankanting tegen de orde, die God onder de mensen gesteld heeft en is in lijnrechte strijd met de bedoelingen Gods, die Hij ons in Zijn woord bekend gemaakt heeft. Zeker er zijn in de loop der eeuwen wel vrome mensen geweest en ik wil niet zeggen dat er onder die dopers geen mensen geweest zijn die oprecht de Heere vreesden, die toch om de een of andere reden geweigerd hebben onder elke omstandigheid de eed af te leggen.

In vroeger dagen waren het sommige kerkvaders, behalve Augustinus. Augustinus heeft duidelijk de taak van de overheid gezien en die weer gehandhaafd over het volk. Maar er zijn in de tijd van de Waldenzen en van

de Quakers mensen geweest, die onder alle omstandigheden weigerden de eed af te leggen. Daar tegenover hebben onze vaders gezegd of hier vragender wijs gesteld: mag men Godzalig bij de Naam van God een eed zweren. Hier hebben ze dus al gelijk stelling genomen tegen dat loze en dat inhoudsloze zweren bij alles en nog wat, zoals de Joden gewoon waren en zoals ook door sommige christenen maar al teveel gedaan wordt, die nogal vlug het woord "waarachtig" in hun mond hebben, wat in feite een vorm van eedzweren is, van aanroepen van de almacht en de alwetendheid van de Heere.

Nee het gaat niet om het losbandig, luchthartig eedzweren te allen tijde en onder alle omstandigheden, maar het gaat over Godzalig zweren, dus in de gemeenschap met God, vervuld met de hoogheid van God en dan bij de Naam van God. Straks komt de onderwijzer er op terug als hij zegt: Mogen we ook bij heiligen of bij andere schepselen een eed zweren? Hier staat: Godzalig bij de Naam van God, dus alleen bij de Naam van God een eed zweren. En dan zegt de onderwijzer: ja, als het de overheid van haar onderdanen of ook anderszins de nood vordert om trouw en waarheid daardoor te bevestigen. Dat de overheid het vordert, in sommige gevallen, dat is ons allen bekend.

Minder bekend is die tweede zinsnede: of ook anderszins de nood vordert. Ik zou me nu moeilijk een omstandigheid kunnen indenken, dat de nood vorderde, dat ik een eed zou zweren. Het zou kunnen in een persoonlijke verhouding met iemand om de waarheid te bevestigen, maar dat zullen toch zeer spaarzaamlijke gevallen zijn. Vroeger was dat meer, omdat toen veel dingen nog niet door de overheid waren geregeld en er veel patronaatsrecht heerste. Dus gewoonterecht, wat van de een op de ander vervuld werd, zonder dat de overheid zich er rechtstreeks mee bemoeide. Toen vond het eedzweren onderling meer plaats om trouw of om eigendomsrechten over te dragen of te bevestigen. Maar dat eerste is in al zijn kracht gebleven, als de overheid het van haar onderdanen vordert. Dan gaat het om twee dingen, namelijk om trouw en waarheid daardoor te bevestigen. Om trouw te bevestigen, dan denk je bijvoorbeeld aan de officieren in het leger, aan de ministers in de regering, aan de leden van allerlei bestuursraden in ons land, de gemeenteraden, de provinciale staten, de leden van de staten generaal. Ik denk ook aan de politie om de trouw van deze mensen aan de wet daardoor te bevestigen. Immers de overheid kan al deze mensen niet nagaan op al de wegen, die ze in hun arbeid te gaan hebben. Zij kunnen veel doen, wat buiten het gezichtsveld valt van hun meerdere, van de overheid, die hen aangesteld heeft. Ze dragen grote verantwoordelijkheid, die vaak niet te controleren is door andere mensen en daarom plaatst de koning, de koningin haar ministers of de leden van de staten generaal of van de gemeenteraad of de politie functionarissen voor Gods aangezicht en zegt: Zweer, bij de alwetende en bij de almachtige God, dat ge getrouw zult zijn in uw werk. Ook daar, als ik uw wegen niet na kan gaan. Als ik alleen op uw woord moet afgaan, op uw werk, op uw trouw.

U begrijpt, dat is een eer voor God, dat is een belijdenis. Dan zeg ik, O God, Gij zijt de almachtige God, Gij zijt de alwetende God. Wij niet, wij mensen,

ach, wij kunnen heel veel, dat is waar, maar we kunnen in het hart van een ander niet zien. Wij kunnen de wegen van die ander niet nagaan. We zijn wat dat betreft maar zeer beperkte mensen, maar als iemand geroepen wordt voor het aangezicht van een koning, of van de overheid om een eed te zweren, dan worden we geplaatst voor het aangezicht van God. Dan belijden we, dat God de almachtige en de alwetende is. De alwetende, Die ons op al onze wegen nagaat. Die ons in al ons werk ziet, maar ook de almachtige God. Als geen overheid me straffen kan, wanneer ik iets ontrouws, iets onrechtvaardigs doe, als niemand er achter kan komen, omdat ik machtig ben in m'n werk dat niemand controleren kan, dan sta ik voor het aangezicht van God en dan spreek ik met het afleggen van mijn eed uit, dat die alwetende en dat die almachtige God mij dan maar straffen moet als ik buiten het bereik van de straf van de aardse overheden kwaad doe.

Dus, laat ons goed weten wat eedzweren eigenlijk is, opdat we onszelf niet onder het zware oordeel van God brengen. Een eed zweren, dat is inroepen van de alwetendheid, maar ook van de almacht van God. Daarom is dat eedzweren ook zo gewichtig in het leven van ons zondige mensen, die altijd weer de neiging hebben om tegen God en tegen onze naaste te zondigen. Dat eedzweren, dat is aan de ene kant een aanroepen van God als Die almachtige Helper opdat ik trouw zou mogen zijn, daar waar de zonde me verlost om ontrouw te zijn. Het is een geweldige stimulans om oprecht te zijn in het leven, in mijn ambt, in mijn werk wat mij opgedragen is. Maar het stelt mij aan de andere kant ook onder zware verantwoordelijkheid, want ik heb me vrijwillig aan die almachtige kracht van God verbonden en ik heb openlijk uitgesproken dat God me dan maar straffen moet als ik ooit iets tegen de verbintenis die ik aangegaan ben, zou doen. Dat is de inhoud van de eedzwering die naar de wil van God geschieden moet.

Nu is het zo, dat er mensen zijn die zeggen: ja, maar dat begrijp ik toch niet goed, want we hebben straks uit Matth.5 gelezen dat een mens zich nooit in zulk een positie brengen moet. Het is onnodig, het is zelfs ongeoorloofd en wat in Matth.5 staat, dat heeft Jakobus nog eens benadrukt in zijn brief, als hij de Heere Jezus naspreekt Die zegt: Zweert ganselijk niet. Dan moet je dat toch letterlijk nemen. Want er staat: Zweert ganselijk niet. Nu, dan moet je het ook helemaal niet doen. Wat moeten we daar nu tegen zeggen? Nu, dan moeten we heel eerlijk die tekst, zoals altijd, in zijn verband lezen. Dan moeten we trachten de lering van Jezus Christus en wat Jakobus leerde, na te speuren. Heeft de Heere Jezus daar nu werkelijk bedoeld, onder geen enkele omstandigheid de eed afleggen?

Dan moet u, zeg ik, ook die andere teksten zo nemen, die in dat zelfde hoofdstuk genoemd worden. Dan moet u bijvoorbeeld ook onder geen enkele omstandigheid u wenden tot de overheid, tot de rechter, want Jezus heeft gezegd: Dengene, die u aan de wang slaat, biedt ook de andere. Dat wil zeggen, op geen enkele wijze uw recht zoeken. Zou dat kloppen met dat andere wat Jezus zegt: Door Mij regeren de koningen en oefenen de rechters

gerechtigheid? Dan kunnen ze de hele rechterlijke macht wel opzij zetten, als de Heere er dat mee bedoelen zou. De Heere zegt, dat men zelfs tot zijn broeder niet mag zeggen: Gij dwaas, dus dat men zijn vijanden moet liefhebben. Als dat betekent, dat men op geen enkele wijze zich verzetten mag tegen de vijand, dan heeft Paulus het mis gehad, als hij zegt, dat de overheid het zwaard niet tevergeefs draagt. Nee, als de Heere Jezus hier spreekt over de christelijke levenswandel; dan doet Hij dat andere deel van het woord Zijns Vaders niet teniet, maar dan wijst Hij hier op de christelijke zeden. Op de christelijke moraal. Dan wijst Hij hier op het navolgen van Hem, tegenover die dwaze, harde, wettische, onbuigzame houding van de Joden, die met een beroep op de Mozaïsche wet, hun lusten botvierden en op allerlei wijzen aan hun recht en aan hun macht wilde komen. Die ook op allerlei lichtvaardige wijze, met allerlei ijdel zweren, de Naam van God of de tempel of de heiligheden van de tempel misbruikten om hun leugenachtige beweringen met een schijn van recht te omkleden en met een beroep op de wet "oog om oog, tand om tand", je broeders liefhebben, maar je vijanden haten, hun eigen goddeloze leven wilden uitleven.

Nee, zegt Christus, zo hebt ge het van Mij niet geleerd. Zo zult ge niet wandelen ten opzichte van uw naasten. Zo zult ge ook niet omgaan met de Naam van God. Ge zult niet met allerlei schijn van recht uw drogredenen als waarheid aan de dag brengen, maar ge zult waar zijn, uw ja, ja, uw nee, nee. Het moet in uw persoonlijke omgang met uw broeder niet nodig zijn, dat u bij hoog en bij laag beweert, dat u de waarheid spreekt.

U kent die mensen wel, die elke regel, die ze zeggen beginnen met: En 't is waarheid hoor, wat ik je zeg. U weet wel, waar het in het algemeen op neer komt. Wanneer we zo duizendmaal moeten bevestigen, dat we heus niet liegen en dat we echt de waarheid spreken, dan zit er meestal wel een luchtje aan. Nu, zo deden de Joden ook, ze waren daar bijzonder goed in, om te pas, ja, meest te onpas, die Naam van God en de heiligheden van de tempel, hun hoofd en hun haar en het licht van hun ogen, hun stem en hun hart gebruiken, om te zeggen: Zo waarachtig dit of dat is en leeft, 't is waarheid wat ik spreek. Nee, zegt de Heere uw woord moet waar zijn. Die bevestiging moet u als christenen niet behoeven te gebruiken, zweert ganselijk niet. Gebruik al die krachttermen niet, wees oprecht. Wees oprecht in uw handel en in uw wandel. En wat betreft de omgang met uw naaste, leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Zo zult ge rust vinden voor uw zielen. Neemt Mijn juk op u. Niet meer "oog om oog en tand om tand", maar neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uwe zielen. Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht (Matth.11:30).

Maar dat doet niets af van de taak, die de Heere de overheid gegeven heeft, van het zwaard dat de Heere de overheid in de hand gegeven heeft, om een oorlog te voeren, wanneer onze bezittingen en onze levens in gevaar zijn, ons land wordt ingenomen en de erfenis, die God ons gegeven heeft, verdedigd

moet worden. Dwaas is de mens, die een rechter het recht ontzegt om gevangenisstraf op te leggen, om desnoods het zwaard te gebruiken. Want er is geen macht of hij is van God. Dat bedoelt ook Jakobus, als hij spreekt: Zweert ganselijk niet. Noch bij de hemel, noch bij de aarde. De Heere gaat daar dus in, tegen de dwaze en zondige gewoonte van de Joden. Zo staat er in onze zondagsafdeling, dat we het doen moeten om trouw en waarheid daardoor te bevestigen en dat tot Gods eer en des naasten heil.

De Heere wil, dat we eedzweren om de trouw te bevestigen maar ook om de waarheid te bevestigen. Dat is inzonderheid, als we staan voor de rechter. Wanneer de rechter verder geen bewijzen kan aanvoeren dan hetgeen de getuigen spreken, hetgeen zij zelf gehoord of waargenomen hebben, dan doet de rechter een laatste beroep op het hart van de getuigen en plaatst hen voor het aangezicht van God. Die rechter kan in het hart van de getuige niet zien. Heeft hij bijbedoelingen, bewandelt hij slinkse wegen? Is het hem te doen om de verdachte een hak te zetten? De rechter kan het niet beoordelen en daarom zegt hij tegen de getuige: ge staat voor Gods aangezicht, ge zult een eed zweren. De almachtige en alwetende God roept gij aan, zodat hetgeen wat gezegd is, door u bevestigd wordt de waarheid te zijn.

'k Weet wel, het is soms moeilijk om in deze tijd waarin veel rechters zelf niet meer in de almacht en in de alwetendheid van God geloven, een eed af te leggen in de handen van de rechters. Maar zal men om het misbruik, het wettig gebruik nalaten en de laatste resten van de christelijke zeden opruimen om de vele atheïsten, die ook in ons vaderland gevonden worden? Laten wij in hun sporen niet wandelen. Maar laten wij, zo we daartoe geroepen worden, met een oprecht hart belijdenis doen van ons geloof in de almachtige en de alwetende God. Want, zo staat er, het rechte eedzweren is in het Woord van God gegrond, en daarom ook van de heiligen in het Oude en Nieuwe Testament recht gebruikt geweest.

Ja, de Bijbel zelf spreekt ons van eedzwering. In het laatste boek van de Bijbel, daar zwoer de engel, die voor het aangezicht van God stond en die zijn ene voet had op de zee en de ander op de aarde, bij de Naam van God, dat er na deze tijd geen tijd meer zijn zal. En zouden de engelen die hun beginsel bewaard hebben, kunnen zondigen? Ik denk aan het eedzweren tussen David en Jonathan. In die hachelijke omstandigheid, toen Davids leven afhankelijk was van zijn vriend Jonathan, die, wanneer hij maar één woord tot zijn vader sprak, daardoor reden gegeven zou hebben, dat David gedood zou worden, heeft David in die allerellendigste omstandigheden ook met Jonathan een verbond gemaakt. Ze hebben wederzijds voor Gods aangezicht gezworen, dat ze elkaar zouden dienen en liefhebben en elkaars leven zouden verschonen. Nu zou Jonathan Davids leven verschonen en als David straks op de troon zou zitten, dan zou hij Jonathans leven verschonen. Dat hebben ze afgesproken en ze hebben hun eed gehouden en God heeft er Zijn goedkeuring over gegeven.

Straks zal David zeggen: Is er nog iemand overgebleven van het huis van

Saul, dat ik wel bij hem doe om Jonathans wil? Dan denkt David aan die eed, die hij gezworen heeft. Ja, in Deuteronomium 6 daar zegt de Heere Zelf: Gij zult den HEERE, uw God, vrezen, en Hem dienen; en gij zult bij Zijn Naam zweren. Als God nu Zelf zegt, dat Zijn volk alleen bij Zijn Naam zal zweren, wie durft dan te zeggen, dat alle eedzweren zonde is tegen God? In tegendeel, de Heere Zelf heeft gezworen. We hebben straks uit Psalm 89 het tweemaal gezongen in het 2e en in het 15e vers. Daar hebben we tweemaal gezongen van het eedzweren Gods, betreffende Zijn gezalfde koning. En dat was David. Maar in David de eed, die God gezworen heeft aan de meerdere David, Davids grote Zoon, de Heere Jezus Christus.

Dat eedzweren heeft God niet nodig en dat eedzweren had ook Christus niet nodig, maar de Heere heeft die eed gezworen om onzentwil. De Heere heeft Zich daarin als het ware vernederd en is naast ons komen staan en heeft gezegd: Ik weet o mens, hoe leugenachtig dat ge zijt, hoe bedrieglijk uw hart is, hoe dat ge ook anderen wantrouwt. Dat is ook een deel van uw zondigheid en daarom, Ik God, Ik zal zweren bij Mijn eigen heiligheid, dat Ik Mijn verbond zal houden. Ja, zegt de Heere als het gaat over dat verbond: Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch op u schelden zal (Jes.54:9). Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE uw Ontfermer.

Daar zweert de Heere Zelf, opdat wij Hem zullen zweren. Zullen zweren, dat we Hem zullen navolgen, waar Hij ook heengaat. Ik heb gezegd: Wij worden niet zo dikwijls, sommigen van ons helemaal nooit, geroepen om een eed te zweren, maar ik neem die woorden dan toch in zoverre terug, dat we allen geroepen worden eden te zweren en dan denk ik aan het eedzweren in het huis van God. Want elk Ja-woord, dat we in het huis van God uitspreken, in deze plaats waar de Heilige Geest op een bijzondere wijze tegenwoordig is, is God een eed zweren. En dat eedzweren, dat doen we allen, als we belijdenis van ons geloof afleggen. Als we onze kinderen laten dopen en als we aan het avondmaal des Heeren deelnemen. Als we geroepen worden diaken of ouderling of herder en leraar in de gemeente te zijn. Als we ons tot de heilige huwelijke staat begeven, onder aanroeping van de Naam des Heeren, dan plaatsen we onszelf onder ede, dan is ons Ja-woord een aanroepen van de Naam van de almachtige God. Daarop gaan we straks nog even in, na het zingen uit:

Psalm 143 vers 1 en 2.

Het rechte eedzweren, staat er in het antwoord van vraag 102, is God aanroepen, dat Hij, als Die alleen het hart kent, der waarheid getuigenis wil geven. En de keerzijde is, en mij straffe indien ik valselijk zweer. Daarom mag ik alleen bij de Naam van God een eed zweren. 'k Heb straks genoemd:

het eedzweren, wanneer we hier met een plechtig: Ja, ons aan God en Zijn gemeente verbonden hebben. Dat was het zweren van een eed. Ook al hebben we de formule niet gebruikt, die algemeen gangbaar is in ons land. Dat is geen formule, die overal in de wereld gangbaar is. Het komt ook niet op die woorden alleen aan. Die woorden zijn: zo waarlijk helpe mij God almachtig. En het opsteken van de twee vingers, zeer waar-schijnlijk de twee getuigen waardoor een zaak vast is. In andere landen zweert men wel met de hand op de Bijbel. Of bij Abraham lezen we, dat zijn knecht zweren moest en zijn hand onder de heup van Abraham leggen. Die gewoonten zijn verschillend. Jezus werd onder ede gezet in de zaal van Kajafas, toen hij zei: Ik bezweer U bij den levende God, dat Gij ons zegt of Gij zijt de Christus, de Zoon van God (Matth.26:63). Toen heeft Jezus gezworen, met de eedsformule, in die dagen gangbaar. Al hebben wij hier alleen maar ons eenvoudig ja-woord uitgesproken, maar daaraan vooraf zijn de vragen gesteld die de eedsformule inhouden. Toen, hebben we aan God gezworen, in een nieuw christelijk Godzalig leven te zullen wandelen. En daarmee hebben we de wereld vaarwel gezegd. Daarmee hebben we ons vrijwillig geschaard aan de zijde van de kudde des Heeren. En tot ons verstand gekomen zijnde, hebben we openlijk uitgesproken, met het volk des Heeren te willen leven en sterven.

O, hoe worden ook in deze dagen lichtvaardig zulke eden verbroken. De kerk lijkt soms wel op een duiventil. Voor het minste verlaat men de gemeente, waar men de eed gezworen heeft. O, ik weet wel, daar kunnen omstandigheden zijn, wanneer het Woord van God niet meer gepredikt wordt, wanneer de kerk steeds meer en meer de trekken gaat vertonen van de valse kerk. Dan is het terecht, zulk een gezelschap, dat de naam kerk niet meer dragen mag, te verlaten. Maar laten we dat niet lichtvaardig doen.

Vaak zijn het allerlei bij-oogmerken, waardoor de gemeente des Heeren vaarwel gezegd wordt. Of om allerlei onbenulligheden, om z'n eigen zin te krijgen, om eigen wil door te drijven verbreekt men dan de eed. Maar God zal niet onschuldig houden diegene die om zulke bij-oogmerken hun plechtige eed, die ze aan God gedaan hebben in het midden van de gemeente te verbreken. Want hier staat het, toen heeft u gezegd: Gij o God, Gij alleen kent mijn hart en Gij weet, waar het me om te doen is. Gij zult der waarheid getuigenis geven.

Dat wil zeggen, als ik het onoprecht doe, dan zult Gij me straffen. Dan zweer ik valselijk. Denk ook eens, al hebt ge u niet afgescheiden van de gemeente, aan welke gij u plechtig met uw ja-woord verbonden hebt, aan de praktijk van uw leven, dat toch een christelijk leven moest zijn. Want dat ja-woord heeft niet alleen betrekking op het zitten in de kerk, tweemaal op zondag, maar dat ja-woord heeft betrekking op uw ganse leven. Op het leven van elke dag. Ge hebt plechtig beloofd, dat ge als een kind van God zult wandelen. Dat ge de wereld en de zonden vaarwel zou zeggen, dat ge zou zoeken de dingen, die boven zijn, waar Christus is. En wat brengen we daarvan terecht in de praktijk van ons leven?

Hoe menigmaal loochenen we niet met ons leven, wat we met onze mond beleden hebben, terwijl we toch mensen zijn, waar God van zegt: "Zij zullen Mijn lof vertellen". O, bedenk eens, als Gij de lof des Heeren niet vertelt. De duivel doet het niet en de wereld doet het ook niet. Wie moet het dan doen? Is God het niet waard? Heeft Hij Zijn tekenen en Zijn wonderen in het verleden niet aan u bekend gemaakt? Heeft Hij in de lijn van uw geslacht Zijn genade niet verheerlijkt? Sta als een Kaleb in het midden van deze wereld en als een Jozua, die zegt: maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen. Was dat, dan zo'n sterke man, was dat dan een man zonder zonde? Ach, noch Jozua, noch Kaleb waren zulke grote helden. Ze waren helden in de kracht des Heeren door de Heilige Geest. Ze waren juist krachteloos in zichzelf. Ze hebben beoefend wat Paulus gezegd heeft: Als ik zwak ben, dan ben ik machtig en hij steunde en leunde met zijn hele ziel op Jezus Christus. Zij zijn sterk, die hun hoop op de rotssteen bouwen, die hun leven op het Woord van God neerleggen, die zeggen: Heere ik ga liever van alle schepselen af, dan dat ik ook maar enigszins tegen Uw wil zou doen. Dan denk ik aan de eed, die ge gezworen hebt toen ge uw kinderen liet dopen. Aan de eed, die ge gezworen hebt zonder woorden, toen ge de dood des Heeren verkondigde. Heeft de Heere het niet gezegd: zo verkondigt de dood des Heeren, totdat Hij komt. Is uw komen aan het Avondmaal niet een met sprekende daden belijden van de dood des Heeren, van het offer van Jezus Christus, van uw enige hoop op Hem?

En wat denkt u, toen u beloofde aan God, dat ge uw kinderen in de voorzijde leer zoudt onderwijzen of zou doen onderwijzen? Ouders, wat komt er van terecht in de praktijk van uw leven? Zijn we vaak niet meer bezig om onze kinderen door het leven te helpen, inplaats dat we ze wijzen op de enige troost, beide in leven en sterven? Waar is de tedere liefde tot God en de verheerlijking van de Naam des Heeren, ook in ons gezin?

Wat een opstand, wat een tweespalt, wat een verkeerdheden, wat een gekrakeel, wat een twist. Alleen daarom, omdat we niet gedachtig zijn aan hetgeen we voor God beloofd hebben. O, het is Gods genade, dat Hij niet met ons gedaan heeft naar onze zonden en dat Hij niet gedaan heeft, wat ge zelf gevraagd hebt. Want in onze eed hebben we gevraagd: O God, U mag me straffen, als ik valselijk zweer. Waar zouden we het schuldig hoofd bergen, indien God niet lankmoedig was over ons. Indien Hij niet gezegd had: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve (Ez.33:11). O, dat is het eedzweren Gods, dat over al onze ontrouw en over al ons goddeloos eedzweren, over al ons gebrek, alleen maar verzoening kan doen. Dat eedzweren Gods, dat Hij bevestigd heeft in het bloed van Zijn Zoon, eer dat Hij ons onder de last van onze valse eden liet verloren gaan. Zo heeft ook Jezus gezworen, dat Hij de heilige wet Zijns Gods zou houden, die Hem in het ingewand gegrift was, die in Zijn hart was geschreven.

Daarom mogen ook wij, steunende op die onvergankelijke beloften en op die eeuwige trouw van dat verbond, wat vaster is dan het verbond in de natuur, waarvan we de boog in de wolken zien, met al onze schuld, ook deze schuld, schuilen bij Hem, Die het werkelijk beloofd heeft en Die het vervullen zal, Die de schande van ons valselijk eedzweren op Zich genomen heeft en Die Zijn woord en Zijn welbehagen gestand doet. Kom, laat ons dan plechtig voor het aangezicht des Heeren belijdenis doen van onze overtreding en laat ons, ons opnieuw aan de Naam en aan de zaak van de Heere verbinden, door met ons ganse hart te zingen wat de dichter zong en wat we straks aan het eind van de dienst zullen zingen:

Ik zwoer, en zal dit met een blij gemoed
Bevestigen in al mijn levensjaren,
Dat ik Uw wet, die heilig is en goed,
Door Uw genâ bestendig zal bewaren.

Amen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.